

Rein utenfor lovlig område

Hvordan vurderer Statsforvalteren bruk av sanksjoner i ulike tilfeller

John Haakon Stensli
Fung. Reindriftsdirektør
Reindriftskonferansen 2025

Statsforvalteren i Trøndelag

Trööndelagen Staatehaaltoje

02.06.2025

Lovens utgangspunkt – reindrifftsloven - § 28 *Tilsyn*

Reinen skal holdes under en slikt
tilsyn at den så vidt mulig hindres fra
å volde skade, komme utenfor lovlig
beiteområde eller sammenblandes
med annen rein

Foto: SFTL / Siv Merethe Belbo

Innholdet i tilsynsplikten - § 28

Innholdet av voktingsplikten/tilsynsplikten er behandlet flere ganger av Høyesterett, og det er slått fast at dette er en vidtgående plikt for reineierne. Det vises til Høyesteretts dom [Rt-1986-403](#) hvor det sies:

..... reineieren plikter å sørge for at hans dyr oppholder seg og beiter hvor dette lovlig kan skje. Utformingen av lovteksten indikerer at det er vidtgående plikter reineieren her er pålagt, jfr. blant annet uttrykkene «til enhver tid voktes på skikkelig måte» og «omgående sørge for. . .»

Klare forventninger fra mange om at vi må bli raskere med å gi pålegg

Bondebladet

ANNONSE

REIN REINDRIFT BEITE NORGES BONDELAG INNGJERDING

Forventer sterkere forvaltning og vilje til dialog i årelang reinbeitestrid

Høyt konfliktnivå: Reinbeitekonflikten vedvarer. På bildet ser vi rein som trenger seg inn på innmarka til den tidligere geitebonden Jon Rune Bakken i Tufsingdalen for et par år siden. Foto: Jon Rune Bakken

TAMREIN LANDBRUK POLITIKK FJELLREGIONEN TUSFINGDALEN

Klar beskjed til reindriftsdirektøren: Ikke godt nok. Grensene skal respekteres

Brev fra ordføreren i Os
17.12.2024:

«..... Nå har det kommet mer snø i området det foregår ulovlig reinbeiting i Os. Det er dermed klare forventninger til at Statsforvalteren i Trøndelag nå fatter utdrivingsvedtak uten ugrunnet opphold.»

Kan dere gjøre mer for å forebygge at situasjonen oppstår?

- Mulig å få med all (mer av) reinen ut av vinterbeiteområdene?
- Sperregjerder som må vedlikeholdes/etterses?
- Tidlig slakt?
- Uttak av problemdyr?
- Flokkstruktur?
- GPS-sendere?
- Disponering av mannskap i kritiske perioder?

Foto: SFTL / Sverre Hovind

Vi har ikke svarene, men har en klar forventning om at dere har fokus på tiltak dere mener vi virke

Og: Fortell oss hva dere gjør!

Når situasjonen har oppstått

- Ønske: Ta kontakt med bonden/kontaktperson for landbruket – og oss - når dere vet at reinen har havnet utenfor
- Fortell oss hva dere tenker å gjøre
- Vi ønsker en prat med dere, helst i et møte, om hva dere kan gjøre videre. Vi vil her formidle våre forventninger
- Dersom situasjonen vedvarer, må vi vurdere pålegg om utdriving.

Sanksjoner og tvangstiltak ved brudd på reindriftsloven med forskrifter

Kapittel 11 i reindriftsloven

§ 74 Plikt til å etterleve loven

§ 75 Pålegg om opphør av ulovlig forhold

§ 76 Tvangsmulkt

§ 77 Avgift ved brudd på bruksregler

§ 78 Forelegg

§ 79 Tvangstiltak

§ 80 Straffansvar

Foto: SFTL/ Elsemari Iversen

Prosess ved vurdering av pålegg

- Først blir det gitt varsel, som må fortelle klart hva et pålegg vil gå ut på
- (Skriftlig) tilbakemelding fra distriktet
- Eventuelt pålegg

Vurderinger vi må gjøre

- Foreligger offentlig interesse?
- Kan vi oppnå det samme uten å gi pålegg?
- Hva er forholdsmessig og rimelig å pålegge reineierne/distriktet?

Avlivning som tiltak

- Mest aktuelt der det er snakk om et lite antall dyr som det er vanskelig å fange inn / drive bort
- Skal mye til at vi pålegger, men er noe reieierne kan vurdere selv, når annet er vanskelig/umulig
- Avlivede dyr bør kunne leveres på slakteri (krever regelendring)

Oppsummering/konklusjon

- Prøv å forebygge at situasjonen oppstår
 - Her har vi forventninger om at det blir gjort mer
- Bli flinkere til å informere de som kan bli berørt, og oss
- Vær tilgjengelig for å motta varsler om rein på ulovlig område
- Kom med løsninger - kan da kanskje unngå pålegg